

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 9

15. november 1984

20. årg.

Ett er nødvendig — den gode del

Av Øivind Andersen

I Lukas evangelium kap. 10 og vers 38-42 leser vi i Jesu navn: «Og det skjedde mens det var på vandring, at han kom til en by, og en kvinne ved navn Marta tok imot han i sitt hus. Og hun hadde en søster som het Maria; hun satte seg ved Jesu føtter og hørte på hans ord. Men Marta hadde det meget travelt med å tjene ham; hun gikk da frem og sa: Herre, bryr du deg ikke om at min søster har latt meg alene om å tjene deg? Si da til henne at hun skal hjelpe meg! Men Jesus svarte og sa til henne: Marta! Marta! du gjør deg strev og uro med mange ting; men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, som ikke skal tas fra henne».

Han kom her til en by, og en kvinne ved navn Marta tok imot ham i sitt hus, og hun hadde en søster som het Maria, og hun satte seg ved Jesu føtter og hørte på hans ord, men Marta hadde det travelt med å tjene ham. Hun gikk da frem og sa til ham: Herre, bryr du deg ikke om at min søster har latt meg alene om å tjene deg? si da til henne at hun skal hjelpe meg. Men Jesus sa til henne: Marta! Marta! du gjør deg strev og uro med

mange ting, men ett er nødvendig: Maria har valgt den gode del, som ikke skal tas fra henne. Mange vil vel si at dette er en kjent fortelling, den er ofte lest, den er ofte talt over, den er ofte henvist til.

Men som jeg sa til å begynne med, det er slett ikke sikkert at alle forstår den slik som den skal forståes. Det er klart at Maria satte seg ved Jesu føtter og hørte på hans ord, og at Jesus sa det var den gode del og det ene nødvendige. Det er det visst ingen som er i tvil om, og det er godt hver gang det blir understreket. Det er en ting som er nødvendig for oss mennesker, og det er at Guds ord kommer til vårt hjerte, skjer ikke det går vi forapt.

Og Jesus sier det er nødvendig, og Guds ord det må vi ha, og Guds ord må vi ha tid til, og Guds ord kommer ikke til vårt hjerte uten at vi har tid til Guds ord. Det finnes ikke noe mer meningsløst i denne verden enn å si at vi ikke har tid til å lese i Bibelen, og at man ikke har tid til å være stille for Guds ord. Det er det samme som å si at jeg har ikke tid for Jesus, jeg har ikke tid for det som hører Gud til, jeg har ikke tid for Guds

rike, jeg har ikke tid til å bli frelst, det får gå som det kan, jeg går fortapt men jeg har ikke tid til å bli frelst. Det er vel ikke mange som vil si det på denne måten, men alikevel er det nettopp det man sier når man ikke har tid for Guds ord.

Det er en ting som er nødvendig, og det er det Jesus fremstiller for oss her, og han advarer en som er glad i ham, og som tjener ham, fordi hun ikke er riktig innstillet. Marta! Marta! du gjør deg strev og uro for mange ting, sier Jesus. Hun mente at det skulle være en selvfølge at Jesus skulle si til Maria at hun skulle hjelpe henne å tjene Jesus. Slik ser ikke Jesus på det, og han vender seg ikke til Maria, han vender seg til Marta. Og da må vi spørre: Hva er det som er faren for Marta? Hun er en kristen, det er tydelig. Jesus elsket Lazarus og Marta og Maria, står det, alle tre hører til hans nærmeste venner.

Marta er ikke noe verdslig menneske, Marta er ikke opptatt av denne verdens ting, Marta er på ingen måte opptatt av huslige gjøremål, som det ofte blir sagt. Det er ikke derfor hun har det travelt, fordi hun er opptatt av husstell og slike ting. Nei Jesus er kommet inn i huset, hun er opptatt av Jesus på sin måte Marta, og det står nøyaktig: Hun har det travelt med å tjene ham.

Det er ett eiendommelig uttrykk i grunteksten her: Martas sinn ble trukket i mange retninger, ved å tjene ham. Marta var så opptatt med å tjene Jesus at hennes sinn var kommet bort fra det Jesus hadde å si, slik at hennes tjeneste trakk henne bort fra Herrens ord. Det er det Jesus bebreider, det er det Jesus adv-

varer imot, og det er det som er aktuelt i dag.

Du som hører på i dag, du er kanskje opptatt med arbeide i Guds rike, trekker ditt arbeide i Guds rike deg bort fra Jesu ord? Ja, jeg synes det er svært å si det jeg sier nå, men mitt inntrykk er at de fleste i dag som arbeider for Herren, gjør det på en slik måte at selve deres arbeide for Herren trekker dem bort fra Herren. De blir trukket bort fra den Herre som de av hele sitt hjerte ønsker å tjene, fordi deres tjeneste for Herren holder dem borte fra hans ord, og sier de har ikke tid, de har det travelt om morgenen, de skal på kontoret i rett tid, de har det travelt hele dagen. Og når de kommer igjen, da er de trette, da er det forsønt å koncentrere seg om Guds ord. Det skal gjøres på en tid da en ikke er trett, og den beste tid på dagen har Gud gitt oss foratt man skal bruke den til Guds ord, og det er tidlig om morgenen. Er det noen som trenger å bli stille for Guds ord, er det dem som tjener Herren. Det er farlig å begynne dagen på en annen måte, jeg skjønner ikke at noen tror det kan gå godt med oss som tjener i Guds rike, hvis jeg ikke har tid å lese i Bibelen. Og jeg skulle spørre deg rett ut: Har du brukt en halv time i dag til å lese Guds ord? Det var ikke mye om du har gjort det, og jeg vil si det var mye forlite. Men har du brukt en halv time? jeg har ikke tid, jo du har tid, du har rikelig med tid om du bare tar deg tid til det, og du må velge den gode del.

Den som har valgt den gode del kommer til å bli mye kritisert. Marta kritiserer Maria, slik er det bestandig, du blir kritisert fordi du gjør ikke nok, du tar

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.

Bladet blir halde opp av frivillige gaver.

Eksp: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.

Telefon (055) 58363

Alt som har med bladet sin eksp.

blir sendt dit, som tinging, oppseiling og adresseforandring.

Gaver til bladet kan sendast kass. S.Bøhn
postgiro 5 68 21 33

Red. Amund Lid, 5600 Norheimsund.

Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad

Opstadv. 38, 4350 Nærbo Tlf.04-433685

Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.

Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro 3530.21.00932

ØYSTESE TRYKKERI A/S

det for rolig - jeg kan ikke rekne opp alt det som kommer, men du skal merke deg at den som kritiserer den som setter seg ned for å høre eller lese Guds ord får ikke Jesus med seg. De får tvert om Jesus mot seg, og det vil jeg gjerne si som mitt vidnesbyrd: Jeg vil gjerne ha Jesus *med meg* og ikke imot meg. Det er ikke rart at Jesus sier, du gjør deg strev og uro med mange ting som ikke er nødvendig.

Jeg velger den gode del, jeg valgte den i min ungdom, jeg har valgt den op gjennom livet, fortsetter å velge den gode del. Den er ikke valgt en gang for hele livet. Jeg må si at jeg en gang sto ansikt til ansikt med Gud, hvor dette ble serskilt nytt for meg, og jeg vil si til deg: Har du valgt den gode del? har du gått inn for det at hva som hender: Guds ord skal være det første for deg? Jeg skal si deg en ting: Du kommer ikke til å bli hyklersk, du kommer ikke til å bli lat, du kommer ikke til å bli av dem som griper etter andre ting.

Så får vi heller ta kritikken, den kommer ikke til å bli så brysom, Jesus kommer deg imøte som han gjorde med Maria, Jesus møtte den som kritiserte Maria. Maria slapp å møte den, Jesus tok seg av henne, Jesus gjør det samme i dag. Ett er nødvendig, Maria har valt den gode del, som ikke tas ifra henne, la oss Høre Jesu ord og stoppe der. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske Timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A. L.

Vend tilbake til festningen, dere som er fanget i håp!

(Sak. 9, 12.)

«Hvordan kan jeg vende tilbake til festningen eller begynne å tro på Kristus, så lenge jeg enda er så full av synd, eller er så hard, lettsindig og ugudelig?»

Slik spør mange. På den måten vender du deg bare til deg selv. Men hvis en sier til deg: Du tror ikke Guds ord, du gjør Gud til en løgner, da svarer du: «Nei, jeg tror nok ordet om Kristus, jeg tror nok at hans soning er tilstrekkelig og hans kjærlighet stor; men feilen ligger hos meg, det er mitt hjertes hardhet, min grusomme sikkerhet og falskhet, min avskyelige kjærlighet til synden som hele feilen stikker i.»

Men ved slik tale gir du nettopp til kjenne at du likefram vender deg bort fra festningen og hen til deg selv og slett ikke tror på Guds vitnesbyrd om sin Sønn. Du tror ikke at han frelser oss som helt *fortapte syndere*. Men du vil komme til ham som den som først har gjort deg bedre. Du tror ikke og akter ikke på det som Kristus sier, at først må du være innpodet i ham ved troen. Du må først være rettferdigjort og benådet som ugudelig, fylt med troens fred og glede *før du kan så meget som begynne å bære frukt*.

Vend tilbake til festningen, dere som er fanget i håp! Vi gjentar: Det er hele din ulykke at du ikke straks tar din tilflukt til festningen, men vender deg til tusen andre ting og tanker, forsøker, utsetter og håper — håper på alt annet.

Ja, du er fanget i et håp om noe merkelig som først må skje i ditt eget hjerte,

en frigjøring der inne — frigjøring fra en eller annen synd, onde tanker, fra din hardhet, lettsindighet og avmakt. Den frigjøringen som skjedde i Kristus står helt i bakgrunnen for deg. Jo, det er feilen! Og talløse er de betingelser og forbehold som en da finner på. Men at nådens kilde fløt langt rikere enn syndens flod — og det for alle syndere — det betyr ikke noe for sjelen. Det farer den over i en fart.

Å, du må våkne opp og tenke på denne ene evige fullgyldige sannhet, at det *allerede* er gjort godt igjen for alle verdens synder, at Gud *allerede er forsonet* og lengter i kjærlighet etter å få gi deg nåde over nåde.

Du skal være klar over at alle de ord Gud taler som krever noe av oss, lovens ord, har bare det formål at «hver munn skal lukkes og hele verden bli skyldig for Gud.»

Du må være klar over at alle disse ordene som gjør deg så redd, bare er sagt til tøylesløse og likeglade gudsforaktere som aldri spør etter himmelen, eller til sikre hyklere og egenrettferdige fariseere som tror om seg selv at de kan bli verdige til himmelen. Men det er ikke sagt til hjelpelös sydere som dømmer seg selv og gjerne vil både omvende seg og tro, angre og be, selv om de aldri finner disse ting slik hos seg som de gjerne ville.

Å, til dem forkynner Gud ene og alene nåde, kjærlighet og frelse. «*Vend tilbake til festningen dere som er fanget i håp!*» sier Herren, «også i dag forkyn-

ner jeg at jeg vil gi dere dobbelt igjen,» «Også i dag» — ja, i dag forkynner han denne nåde. Nettopp i dag forkynner han for fangene at de skal bli fri. Nettopp i disse dager hører vi så mangt forkynnt om Kristi lidelse og følger vår Freleser på hans lidelses veg. Vi ser ham svette blod i hagen og hører ham rope på korset: *Det er fullbrakt.* Ja, vi ser hvordan han viser røveren nåde og tilskier ham hele den salige frukt av sin død: *I dag skal du være med meg i Paradis.*

Skulle vi ikke da endelig en gang la vår vantro og utsettelseslyst fare og straks løpe til ham! Skulle vi ikke i alt dette se hans utstrakte arm også mot oss og høre disse ordene av hans munn: «Også i dag forkynner jeg dere!» «Kom til meg alle dere som strever og har tungt å bære og jeg vil gi dere hvile; så skal dere finne kvile for deres sjeler?»

Ja, ennå en gang: Dere som er fanget i et håp! Hvorfor utsetter dere med å ven-

de tilbake til festningen? Skal dere *selv* bli mere verdige eller skal *Gud* bli mere nådig? Nei, vend tilbake til festningen nettopp *i dag* — ta det store viktige skritt å be om full nåde og om å bli tatt inn i hans samfunn av bare uforskyldt nåde ene og alene for hans blods skyld.

Å, ta det store skrittet i dag — og vit at enna har ikke en eneste synder tatt dette skrittet forgjeves. Tenk ikke på en lang bønn! Se hvor kort røveren ba, og han fikk øyeblikkelig det trøsterike svaret: I dag skal du være med meg i Paradis.

Men én ting skal du vokte deg for som for døden: Å søke svaret i ditt eget hjerte, i din følelse. Nei, svaret må du søke i Guds eget ord! Ta svaret her av Guds egen munn: Også i dag — forkynner jeg deg at jeg vil gi deg dobbelt igjen. Det er *nåde over nåde*. Gud være lovet!

C. O. Rosenius.

Sjå der er Guds lamb, som tek bort verda si synd

(Johs. 1,29)

Det er Johannes døyparen som vitnar slik om Jesus, når han ser Jesus kjem gangande mot seg ved Betania på andre sida av Jordan, der Johannes er og døyper dei som sannar sine synder.

Bodskapen om at Jesus, Guds lamb, har teke bort verda si synd vil nok dei fleste menneske reagera på, og ha vanskar med å tru og forstå. Rosenius syng om dette i sangboken nr. 364: «Du kan ikke tro, å, men kjære, så hør: Gud har jo sin Sønn for deg givet! Kom hit, kom

til korset, se Lammet som dør! Dets blod har ervervet oss livet Og synden fra verden borttaget».

Kva er årsaka til at du ikkje kan tru at Jesus tok verda si synd bort. Me kan nemna two årsaker til det. For det fyrste så ser du at synda er ikkje borte, verda er full av synd, og all den elendigkeit som fylgjer med synda, ja syndene er fleire og grusommare i dag enn nokon gong før. Ingen kan unngå å høyra og sjå det, for reporterar i aviser, radio og

fjernsyn kappast om å fortelja oss om verda sine synder, helst andre sine synder, om antalet av drepne her og der verda over, om drap på komande menneske i mors liv, om dei er fleire eller ferre enn i fjor, om ran og tjuveri i bank og posthus, om svarte pengar både over og under bordet, uerlegdom og snyteri i skattesaker og tjuveri frå gamle og hjelpe-lause menneske og butikktjuveri, om hor og lauslivnad i såkalla «papirlause ekteskap», som skal likestilla med ekteskapet - eller helst avløysa det. Og slik kunne me halda fram i det uendelige. Og dette er berre utslaga av den egentlege synda som set i menneskehjarta, som er født med synda i kjøt og blod, så Guds ord seier at mennesket er vondt frå ungdomen av, og serleg i dei siste ti-der før Jesus kjem att og Guds dom kjem over vantru og ugudelege menne-ske. Hør berre Guds vitnemål: «Men dette skal du vita at i dei siste dagar skal det koma vanskelege tider. For folk skal då vera sjølvkjære, pengekjære, storordige, stormodige, spottesame, ulydige mot foreldra, utakksame, vanheilage, ukjærlege, upålitande, baktalande, umåtelege, umilde, utan kjærleik til det gode, svikfulle, framfuse, overmodige, slike som elskar lystene sine meir enn Gud, som har skin av guds frykt, men fornekta hans kraft (Jesus og evange-liet) - Og dei skal du venda deg i frå». (2 Timot. 3,1-5). Eit grufullt bilet av men-neskehjarta, og dei frukter synda der bær i verda, svært å lesa om det, men tenk for den lidinga, smerte og gru dei må lida som må gjennomleva synda og dens fylgjer der den blir praktisert - - .

Også for deg som er frelst frå synda,

og er eit truande Guds nådebarn, kan synda i kjøtet, det såkalla gamle menne-ske, når du ser og kjenner kva som bur i deg, gjera det vanskelege åtru at «Lammet som dør, dets blod har ervervet oss livet og synden fra verden bortaget». Det er din daglege trua sin strid millom det du ser og kjenner i deg og det Gud har gitt og forkynner deg i ordet: Men Skrifta kallar det trua sin gode strid, grip det evige livet som du er kalla til.

Den andre årsaka er vantrua, som ik-kje tek imot og ikkje skynar Guds ord og det som høyrer Guds rike til. Berre den som er fødd av Gud, fødd av An-den, skynar det såkalla «Kanans språk» og kjenner løyndomen i Skrifta.

Nei, Jesus kom ikkje for å ta bort synda her i verda, den vil nok finnast så lenge det lever menneske på denne jord. Je-sus kom heller ikkje for å ta bort synda i kjøtet, den fallne menneskenatur me blir født med. Han tek heller ikkje kjøtet, syndenaturen bort hjå den som blir frelst ved å ta imot Jesus og hans frelse ved trua. Den får me lida under og kjempa imot så lenge me er i denne jor-diske boligen.

Men Guds ord står fast til evig tid, og så ordet om Jesus, Guds lamb, som tek bort verda si synd. Han tok den bort på ein einaste dag, då han ofra seg sjølv på Golgata kross, betalte synda si løn som er døden, sona den ved sitt liv og blod, ein gong for alle. *Gud la verda si synd på han*, han tok på seg Guds vreide yver synda og syndaren, leid vår straff og betalte all vår skuld overfor Gud og vann oss ei evig utløysing. Det står Skrive i 2. Korint.5.kap.: «Difor, om nokon er i

Kristus, so er han ein ny skapning; det gamle har forgjengest, sjå alt hev vorte nytt! Men alt dette er av Gud, som forlikte oss med seg sjølv ved Kristus og gav oss forliks-tenesta, *fordi Gud i Kristus forlikte verda med seg sjølv, so han ikkje lenger tilreknar dei misgjerningane deira* og hev lagt forliksordet ned i oss».

Jesus, Guds Son, var og er det Guds offerlamb som bar og sona verda si synd, Jesus var Gud som døydde for verda si synd, tok den bort hjå Gud, gjorde opp for oss hjå Gud, alt blei tilrekna Jesus og lagt på Jesus, så han ikkje lenger tilreknar dei syndene. Difor står det at det gamle syndemenneske er ikkje til lenger for Gud, det døydde med Kristus, og om nokon er i Kristus, så er han ei ny skapning for Gud, alt har vorte nytt, ved forlikelsens ord som Gud har lagt ned i hjarta. Me må strika under at *alt* dette er av Gus, og det som var umogeleg for lova og oss, det gjorde Gud då han sende Jesus i syndig kjøts likning og for synda si skuld (Rom.8.kap.). Difor syng sangaren: «Domaren sjølv for dei dødsdømde døydde, Gud er forsona, Gud er oss god». (Sangboken nr. 135) Du finn den berre i den gamle songboka, diverre. Truleg er den ein av dei songane songbokkomiteen trur er lite brukt, og det vitnar om kva plass evangeliet hev i notida sine kristne, truande menneske. Finn den fram og les den.

Den som er i Kristus, har fått *forliksordet* nedlagt i hjarta, og har fenge forlikstenesta, er sendebod til verda i Jesu stad, kalla til å forkynna: *Forlik deg nå med Gud!* Om Gud har forsona verda

med seg sjølv ved Kristus, står det ein ting igjen: At menneske blir forlikt med Gud i hjarta, tar imot dette forliksordet, trur det, gir det rett og forlet seg på det i liv og død. Det vil seia blir ein angrande syndar frelst av nåde, uforskyldt ved utlösinga i Kristus Jesus. Der det skjer, er du i Kristus, og det gamle er forgjengest og alt er nytt.

Det gamle menneske er gjort til inkjes og er borte hjå Gud (Rom.6,6), for det er dødt med Kristus, og du er oppreist med Kristus og sett med han i himmelen, utan flekk og lyte, rein som han (Efes. 2,4-10) og (Kolles.1,12-23). Gud har skapt deg til ein ny skapning i Kristus, og ser deg i han ved si høgre sida som viser seg for Gud for deg. Dei som ser hen til Han, blir i livet, sjølv om du har slangegifta i ditt kjøt (Johs. 3,14).

Men den som er i Kristus blir også ein ny skapning her på jorda. Det ser du best når du les om apostelen Paulus etter møtet med Jesus i Damaskus. Den gamle paulus hadde eit hjarta som ikkje var forlikt med Jesus, det var uforlikt og hata Jesus, sto han og ordet hans imot, hadde inga bruk for Jesu soning og nåde og tilgjeving av synd, og forfylgte dei kristne. Dette blei borte og me les om ein ny skapning, med eit nytt hjarta, som elskar Jesus og evangeliet, som ikkje vil vita av noko anna enn Jesus Kristus og han krossfest. Han var blitt den største av alle syndarar, som hadde funne og vunne kristus, og vunne nåde og forlating for alle sine synder, fenge evig liv i og med Kristus, fenge forliksordet nedlagt i hjarta, og forlikstenesta som brann etter at sjelene måtte bli forlikt med Jesus,

kjenna han og veksa i nåde og kjennskap til han, for han var livet Kristus og for han og evangeliet om krossen gjekk han i døden. Der var ei ny ånd, eit nytt sinn, ei ny tru, og det blei eit heilt nytt liv, og ei ny tenenesta, og ein heilt ny bodskap. Høyr berre kva han forkynner for Kollesenserne: Er de då oppreste med Kristus, so søk det som er der oppe, der Kristus set ved Guds høgre hand! Ha hug til det som er der oppe, ikkje til det som er på jorda! For de har døydt, og dykkar liv er løynt med Kristus i Gud. Når Kristus, vert liv, vert openberra, då skal de og verta openberra med han i herlegdom. So døyd då dykkar jordiske lemer: utukt, ureinskap, ovhug, vondlyst og havesykja, som er avgudsdyrkning! for disse ting kjem Guds vreide over dei vantruande; millom dei ferdast de og fordinn, den tid de livde i desse ting; men no skal de leggja dei alle av: vreide, ilska, vondskap, spotting, skamlegg tale av dykkar munn. Ljug ikkje mot kvarandre, de som har avklædt dykk det gamle menneske med dei gjerningar det gjer, og iklædt dykk det nye, som vert oppnya til kunnskap etter ein skapars billete; her er ikkje grekar og jøde, omskjering og fyrehud, barbar, skyte, træl, frimann, men Kristus er alt og i alle. Iklædt dykk då, som Guds utvalde, heilage og kjære, hjarteleg miskunn, godleik, ydmykheit, spaklynne, langmod, so de toler kvarandre, om nokon har klagemål imot nokon; som Kristus tilgav dykk, soleis de og. Men attåt alt detteiklædt dykk kjærleiken, som er bandet om fullkomenskapen. Les heile kap. i Kolles. 3.

Her ser me at den som er i Kristus, er ein ny skapning i himmelen for Guds an-

sikt, og blir det i sitt liv her på jorda. Det første blei du i eitt no den dagen du kom til trua på Jesus og blei tilrekna han og hans verk for deg, det andre er Andens gjerning frå dag til dag i hjarta og liv gjennom kampen mot synda for at Kristus skal vinna skikkelse i oss og bli han lik. Denne kampen når ikkje sitt mål heilt opp før du er heime hjå Herren og skal bli han lik, etter hans kraft til å leggja alle ting under seg. (Filip.3,21): Han som skal omskapa vår nedrings-lekam, so han vert lik med hans herlegdoms-lekam.

Amund Lid.

Ord til ektefeller

Carl Fr. Wisloff:

«— At lykken består i å gjøre et annet menneske lykkelig, er en vanskelig lekse å lære — og den blir enda vanskeligere fordi det er så få som vil vise ungdommen denne sannhet. At kjærighet skal praktiseres også under motgang, sykdom, økonomiske vanskeligheter og livets mange slags trykk, dette er det nødvendig for unge mennesker å vite».

(Fra «Jeg vet på hvem jeg tror».)

Vår talsmann hos Faderen

Mine barn! dette skriver jeg til eder forat I ikke skal synde; og om noen snyder, da har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, den rettferdige, Joh. I brev 2, I

Vi merker ordet, mine barn, at Johannes var en gammel mann da han skrev dette brev, slgn.2,12 og 28 - 3,7 og 18 - Joh.21,5. — Han har sikkert aldri kunnnet glemme, hvordan det grep han om hjertet hin morgen ute ved sjøen, da Jesus kaldte sine disipler med samme navn. Når han så ønsker å nå sine venners hjerter, prøver han å tiltale dem på samme kjærlige måte, som Jesus hadde tiltalt ham selv.

Nu skal de ta til hjertet, at han har hatt en bestemt hensikt med det han har skrevet i kap.I: For at I ikke skal synde! — Her møter vi brevets tredje «formålsparagraf» (se 1,3-4). De tre «forat» ligger helt i flukt med hinannen: Vil leserne høre til de helliges samfund, og skal Johannes kunne glede seg helt, så må de ikke synde, for gleden i samfundet med Gud kan ikke trives sammen med synden.

Han har før talt om den synd som er i oss — og den, som har vært. Nu går han over til den synd, som muligens kan komme, og det han har villet med sitt budskap, er at de ikke skal synde. — Det har nemlig innsneket seg falske ånder iblandt dem, som påstår at det ikke er så nøyne med synd, for det er bare noe som legemet gjør, og det kommer ikke ånden ved. De misbruker evangeliet om syn-

dernes forlatelse, så det blir til syndernes tillatelse.

Derfor har han skrevet til dem om den rette forståelse av evangeliets hensikt: Vandre i lyset for å renses fra all synd og urettferdighet — av Gud selv ved Jesus Kristus. — Dette ideal blir skrevet inn i hvert eneste hjerte, som har trodd og erfaret v.7c og v.9b i kap.1. Men den innskrift må stadig fornyses, fordi vi så lett glemmer, og så forferdende meget arbeider på å utviske den. Vi vet godt at vi ikke må synde, men den bevissthet skal stadig aktiviseres, og det skjer ved gjentakelse av evangeliets «forat». Derfor sjenerer Bibelens forfattere seg ikke det spor for å gjentake, fordi de vet at det er en nødvendighet som hører livet til. Vi lever av gjentakelse.

«Men dersom noen synder, så» — Vi ser også her, at «dersom» ikke betyr en betingelse som fremkaller det følgende, men meningen er, at dersom det skulle gå således, at noen kommer til å synde, så er det noe han vil minne dem om, at de likevel har — og nettopp da trenger de særlig til å få vite det. Ordet her setter det altså som en mulighet, at en kristen kan komme til å synde, selv om ideialet er, at de ikke skal synde.

Når Paulus har forkjynt forløsningen i Kristus og vist dem livet i Ånden, føyer han til: Altså står vi ikke i gjeld til kjøtet, så vi skulle leve etter kjøtet (Rom. 8,12). Konsekvensen av det fulle evangelium er, at syndens nødvendighet er brutt: Vi skal ikke synde. Det er ikke et bud, men

en forjettelse, og den oppfylles for oss i samme grad som vi blir i Kristus (3,6). I ham og kun der er der frihet fra synden (Joh.8,36). Dersom vi ikke vet dette, er det ikke fordi vi er svake, men fordi vi ikke blir i ham.

Her er altså årsaken til at en kristen kan komme til å synde, og hva skjer det så med ham, når meningen med forsoningen er at han ikke skal synde? — Nettopp fordi en våken kristen vet, hva hensikten med forsoningen er, blir dette spørsmål så usigelig tungt for hans hjerte, og det blir vel tyngst for den, som fikk den varmeste frelsesopplevelse, for han hadde slett ikke ventet, at han skulle komme til å synde. Derfor var han heller ikke forberedt på det. Det var heller ikke planlagt, men han blev overrasket av synden (Gal.6,1), og derfor sved det så forferdeligt.

I denne ildprøven er det hele gått i stykker for mange, og noen oppgav og mistet ethvert håp. De dømte seg selv fra livet, fordi de mente, at fall var det samme som frafall. Men hør nu, hvor god Gud tross ditt fall har vært imot deg: Så galt det enn var, at du falt — og det var helt din egen skyld, fordi du ikke blev i Jesus — så har Gud likevel i sin store barmhjertighet nu fått anbrakt deg der, hvor du har sjanse for riktig å kunne høre det evangelium, vi her har for oss.

Det er eiendommelig, at ethvert ord i Skriften så å si krever sin egen situasjon, for at det kan bli lukket opp for oss og bli tilegnet i tro for oss. Derfor kan du lese et ord mange ganger uten å få fatt i det, fordi du ennu ikke er der, hvor du kan få det åpenbaret for ditt hjerte. Men dersom du er en kristen som har syndet,

og det er kommet til å svi i din sjel, så er du nu der, hvor du kan få øre til å høre med og øyne til å se dette veldige evangeliet:

— «Så har vi en talisman hos Fadren». — Jesus talte ofte om talmannen, Helligånden, som skal være hos oss og i oss (Joh.14,26 og 16-17; 15,26; 16,7). — Vi har altså både en talisman (hjelper, sakfører) i himlen og på jorden, men de taler om hver sitt, selv om de begge arbeider hen mot det samme mål. — Talsmannen i ditt hjerte har vist deg din synd, og du ser den nu klarere enn før. Han har avsløret deg for deg selv, som du ser ut i hans øyne, og du føler deg elendig, fordi du er gjennemskuet i Guds lys.

Du opplever kort sagt, at talmannen i ditt hjerte anklager deg og du må gi han rett, så du føler at Gud er blitt borte sammen med freden som forsvant, da du kom til å synde. Men nettopp denne følelse av din avstand fra den hellige Gud, viser at talismanen ennu er i ditt hjerte, for uten hans virke ville du ikke føle det således.

Det merkelige er, at selv om du føler deg så langt borte, er Gud deg likevel så forferdelig nær, og du skjelver for ham i angst for hans hellighet, fordi du har synet. Du har aldri vært mer fortapt enn du er nettopp nu. — Det er grunn til å ønske deg tillykke med det, for nu har talmannen i ditt hjerte hjulpet deg til å få bruk for din talisman i himlen. Dermed vil han nettopp hjelpe deg til Jesus igjen, men du synest at han har gjort det motsatte!

Der har du heldigvis misforstått ham, for du skal ikke komme tilbake ved selv

å arbeide deg ut av ditt fall, men som den der falt, skal du høre evangeliet: Vi har en talsmann hos Faderen, og han taler med Faderen på en annen måte, enn talsmannen i ditt hjerte taler til deg: Han anklager deg ikke, når du har lært å anklage deg selv. Men han beder for deg som er fallen, og dermed har forstyrret ditt forhold til Faderen, — at det må bli godt igjen.

Denne talsmann har Gud selv gitt sine barn, og hans forbønn gjelder særlig dem (Joh.17,9; 1.Tim.4,10). Han er stadig næverende hos Faderen og i stadig virksomhet for oss (Rom.8,34; Hebr. 7,25;9,24) — i dette nu. Johannes er glad for å kunne ta seg selv med i dette «vi har» — for han vet at også han trenger til denne talsmann og hans tjeneste.

Om den tjeneste kan det sies fem ting ut fra teksten: 1. Det er den tjeneste, den herliggjorte Kristus er gått inn i etter himmelfarten. 2. Den har med de enkelte synder å gjøre. 3. Den gjelder de kristnes forsyndelser. 4. Det er med andre ord den gjerning Jesus nu utfører, for at de frelse kan bli frelst. Derfor er den noe mer enn fortsatt virkning av den forsoning som der er skjedd en gang for alle. Forsoningen er altså ikke automatisk virkende. Dersom vi ikke hadde en talsmann hos Faderen til å føre vår sak, ville hver enkelt synd kunne føre til, at samfundet med Gud var tapt for alltid. Uten talsmannen og hans forbønn, ville ikke en eneste kristen ha skyggen av sjanse for å nå målet. Så viktig og nødvendig er hans tjeneste for oss i dag. 5. Denne tjeneste har Kristi person og gjerning til forutsetning, både hans lydighet

og hans lidelse. Dersom ikke de to ting lå foran, kunne han ikke være vår talsmann, for gjennom sin lydighet blev han selv fullendt som vår frelses banebryter (Hebr.2,10), og gjennom lidelsen blev forsoningen fullbrakt (Joh.19,30; Hebr. 1,3).

Derfor presenteres talsmannen for oss med de ord: Jesus Kristus, den rettferdige. Hans forbønn hviler altså ikke bare på hans gjerning, men like så meget på hans personlige egenskaper. Gjennom sitt liv på jorden er han blevet den personlige virkelig gjørelse av rettferdigheten. Han kalles den rettferdige, fordi han er det.

Her vil vi minnes Jak.5,16: En rettferdig manns bønn har stor kraft i sin virkning. Hvilken kraft må da ikke «den rettferdiges» bønn ha. — Ser du nu ikke, hvor stor en talsmann vi har (Hebr. 4,14;10,21), og begynner du ikke å ane, hvor stort det er, at vi har han, og at han er vår. Her har vi forklaringen på det som er fortalt i 1,7c,9b: Den daglige rennelse og tilgivelse er frukter av Jesu tjeneste i himlen, og den store trøst vi har av evangeliet om denne tjeneste, er at den nettopp treder i virksomhet når vi har syndet og brukt vårt forhold til Gud.

Det står flere steder om denne tjeneste, og Jesus har selv vist oss hvordan og hvornår han beder for sine discipliner i Luk. 22,31-32. Disse ord sier oss, at Jesu forbønn begynte før Peters fall skjedde, og de taler om at vår himmelske talsmann holder våkent øye med alle sine, fordi han kjenner deres svakheter - og rekner ethvert fall for en katastrofe, som han frykter for, fordi den alltid

innebær mulighet for noe uoppretteligt, dersom han ikke treder til og setter sin forbønn inn på forhånd.

Han har også i Luk.13,8 vist oss, hva som ville skjedd, dersom han ikke går i forbønn: Herre! la det ennu stå dette år, til jeg får gravd omkring det og lagt gjødning på, om det kanskje kunne bære til neste år! hvis ikke, da kan du henge det ned. — Ordren til det var givet, innen forbederen trådde til. Det er fordi Jesus vet, at Gud stadig er Den Hellige, som ikke tåler synd — heller ikke hos sine barn — han er gått inn i denne tjene-ste.

Mon det er gått opp for oss, hvor forferdelig det er å synde? Ellers kan vi få en anelse om det ved å se hva Jesus setter inn imot synden. Han rekner ikke med at det slår til, at han en gang døde for våre synder, men han setter også hele sin eksistens og makt, hele sitt liv inn for å frelse oss, — Ikke bare ved å være hos Gud, men ved å gå i forbønn i det tilfelle at noen synder.

Er det ikke et herligt evangelium? Efter loven heter det — og loven er Gud i hans hellighet: Den sjel som synder skal dø (Ez.18,20; Rom. 6,23), og det overbeviser talsmannen i ditt hjerte deg om, så du vet at det gjelder deg personligt. Men din himmelske talsmann taler med Gud om, at hans forsoning også gjelder for deg nu når du har syndet, og har det således at du bekjenner din synd.

Det går merkelig lett således, at vi begynner å behandle synden en gross, fordi vi så ofte hører at Jesus har sonet, og dermed er alt i orden, men det ser ikke ut til at Gud deler den oppfattelse, for hver enkelt synd kan ennu bli dødsens

farlig, dersom den ikke kommer til lyset og bekjennes for Gud. — Derfor har vi ikke råd til å spille grossister, og bare i alminnelighet bekjenne synden i en slump, men la syndsbekjennelsen bli konkret, la den bli nevnt ved navn, som den du er skyldig i. Det vil hjelpe deg til å ta avstand fra synden, at du nevner den ved sitt rette navn.

Når du har syndet, kan ikke ditt hjerte ut fra seg selv vente annet enn dom — og det med rette. Du kan heller ikke forvente, at din bekjennelse skal gjøre saken god, for den er jo din underskrift på dommen, som du ikke kan løpe fra. Du har heller ingen unnskyldning som holder stikk for Guds hellige øyne. Men hva har du så?

Innen vi svarer, kan det være godt å lytte til Rom.5,20: Men loven kom til, for at fallet kunne bli større, men hvor synden blev større der ble nåden enda mere overstrømmende rik. — Det kunne ingen tenkt seg til, for samvittigheten mener at loven må da være kommet for å forhindre synden — for å gjøre oss til helgener. Det kan ikke passe, at Gud har villet gjøre fallet større, for der hvor mennesker synder, kommer der fortærende vrede. Men her går ordet på tvers av våre egne meninger.

Det neste i dette vers kunne du heller ikke tenke deg til, men evangeliet er nettopp ikke noe man kan tenke seg til (1.Kor.2,9). Det rommer hva Gud har tenkt og gjort til virkelighet i Kristus: Hvor synden ble større, der ble nåden ennu større. — Det var apostelens personlige erfaring, og alle frelste har noe av den samme erfaring. Således begynte

Gud med enhver synder han frelste. Nåden åpenbarer på syndens bakgrunn.

Men den erfaring skal ikke bare være noe forhenværende, og derfor arbeider Gud på å fornye den, for å holde deg frisk i erkjennelsen av hans nåde. Om dette taler vers 4, på nr. 218 i sangboken: Og blir så synden mektig i meg enn, Da flyr jeg straks til nådestolen hen. For har jeg daglig synd, ja lønnlig brøst, Så gjelder blodet enn, — det er min trøst.

Kan du så ikke bedre se, hva du har, når du har syndet? — Når du kunne vente deg vrede og forkastelse, så har du en talsmann hos Faderen! som kan føre din sak til en lykkelig utgang ved å gå i forbønn for deg. Kun på den måte kan Gud fortsette med de syndere, som han har frelst for å frelse. Og det kan han, fordi

Jesus er villig til å være i denne tjeneste for oss, så lenge den behøves.

Så viser Ånden oss, hvordan vi ser ut i oss selv, men talsmannen i himlen viser Faderen hvordan vi ser ut i Kristus. Talsmannen i hjertet herliggjør derved Kristus for oss, men talsmannen hos Faderen herliggjør med sin forbønn oss hos Faderen, så vi kommer til å stå for ham i samme lys som Jesus. Når Guds Sønn er vår forsvarer, kan vi bli ved med å være Guds barn - til tross for at vi stadig er syndere i oss selv. Men hans tjene- ste forutsetter at vi vandrer i lyset, hvor han er — og blir der.

*Av Marius Jørgensen
ved
Godtfred Nygård*

Gjestingstider - heidningefolkene sine tider

I Mat. 24 (og Mark. 13 og Luk. 21) spør fire av Jesu apostlar om teikna for endetida: «Kva merke skal me ha på komma Di og enden på verda?» (Mt.24:3). Då svarar Jesus at endetida blir ei fárleg tid både åndeleg og materielt, og i Luk. 21:24 at det skal skje noko serleg med Jødane og Jerusalem: «Dei - - skal først hertekne burt til alle heidningefolk, og Jerusalem skal heidningane trøda under fot, *inntil* heidningefolkene sine tider er tilende.»

Dette var alvorlege nyheter for apostlane, som nettopp hadde tala om templet, «at det var prydtt med fagre steinar», og så skulle altså det henda at ikkje berre templet skulle bli øydelagt,

men heile landet sitt, og Jerusalem med, skulle heidningane råda over. Men så var det eit *«inntil»*, og då altså eit fritt land og Jerusalem også. Altså både ei mørk og ei lys framtid for jødane.

Me er då no serleg interessert i når kjem den lyse tida for Israel. Då må me sjá meir på kva uttrykket «hedningefolkenes tider» (NT på moderne språk, og som samstemmer med grunnteksten at «tider» står i fleirtal. Her er nok fleire meininger endå mellom theologar, men det kan 'kje vera berre i politisk mening ein skal ta desse «tider», men først og fremst i åndeleg mening, altså: *Gjestetider*.

Me veit frå Bibelen at Gud utvalde

Abraham og hans ætlingar og dei vart kalla Israelittar, seinare Jødar, og no Israelse. Dei fekk då fyrst høyra både lova (2.Mos.20) og evangeliet ved dei mange profetar Gud sende dei, og til Israels landet kom Jesus og apostlane. Evangeliet «for jøde fyrst og så for grekar». Jesus gav òg fyrst denne ordre til sine utsendingar: «Ta ikke veggen til heidningane, og gå ikkje inn i nokon av sameritanbyane! Gå heller til dei forkomne lamb av Israelshuset - Mt.10:5-6. -Og så etter endt soningsverk sa Jesus like tydeleg: *Gå ut i all verda og kunngjer evangeliet for all skapningen!*» Mk.16:15. Dette viser *avgjorte gjestings-tider.*

Gud er ordenens Gud.

Og Gud er heilag og vis. Han let seg ikkje spotta. Om eit menneskje eller folk forherdar seg, så går evangeliet til endre. Paulus og Barabas talte Guds ord i Antiochia i Pesidia og mest heile byen strøymde i hop og ville høyra Herrens ord; men då la jødane imot og dermed hindra folk i å høyra Guds ord, dei «la imot og spotta». Då sa Paulus og Barabas rett ut til dei: «Det var naudsynt at Guds ord *fyrst* vart tala til dykk; men sidan de skuvar det frå dykk og ikkje held dykk verdige til det ævelege livet, sjå! («idou» på gresk, er dessverre utelete i sume oversetjingar,) so vender me oss til heidningane.» Apg.13:46. Og dermed tek gjestingstidene for heiningane til for alvor, meinar eg. «Ja vel, for si vantru skuld vart

dei avbrotna, men du står for di truskuld; ovmodast ikke, men ottast!» Rom.11:20. - Og så kom forherding over Israel, stort set, «*til dess fullnaden av heidningane er innkommen.*» Rom 11:25 b. Og det er då klart at fullnaden, (majoriteten) kom inn då heiningane hadde sine gjestingstider.

Det er eit historisk faktum at jødane i 1948 fekk attende ein god del av landet sitt og staten blei oppretta og fekk namnet ISRAEL. Og vidare i 1967 blei Jerusalem okkupert. Enno har ikkje FN og heller ikkje U.S.A. godkjent dette, men det er Israel som har oppsynet også over *gamle* Jerusalem, som Jesu profeti i Luk.21:24 gjeld.

No har forherding til dels kome over *heidningane*, og Israel held på å gi opp sin motstand mot eit personleg vitnemål om Jesus og Messias, som verdens Frelsar. Det opplivde i 1982-83. Og no i vår har TV, radio og aviser omtalt messianske jødar, jødekristne, noko dei ikkje ville nemna tidlegare.

No vil eg gjerne seia så sterkt eg kan til deg som måtte lesa dette og som veit at du ikkje er frelst: Skunda deg å venda om og tru på Jesus, for elles kan du resikera ikkje å få sitja til bords med Abraham og Isak og Jakob i himmelen. (Sjå:Mt.8:11.)

Seinare ser me, om Gud vil, på Guds løfter til Israel både i det Gamle og i det Nye Testamentet.

Randaberg, den 15. sept. 1984.

Andreas A. Bø.

Forkynn loven og evangeliet som vanlig

Sier Carl Fredrik Wisløff.

Å være julefest-taler er ikke alltid det letteste. Mang en forkynner har nok spurt seg selv om ikke julebudskapet er «oppbrukt» faktisk før juledagene er til ende, så velkjent som det er.

— *Er julefest-talene et spesialløp som en predikant ser frem til med glede, eller er de blitt et pliktlosp som man «må» gjennomføre? Går det an å variere dette temaet mer enn det alt er gjort tittusener av ganger?*

— Vi har stilt dette spørsmålet til Carl Fr. Wisløff, og bedt ham gi de mange leke og lærde forkynnere noen råd med på veien.

— På Julefestene skal man ikke bare tale julens spesielle budskap, men tale slik man ellers ville forkynne Guds ord til en forsamling, svarer han. — Jeg forstår godt dem som er «redd» for at det skal bli litt ensformig forkunnelse, fordi de fleste av oss går på flere slike arrangement ved juletider. Derfor har jeg talt med «overlegg» over andre tekster ved slike anledninger.

— Med kva da med julens budskap.

— Julekoloritten har vi likevel både ved juletreet og julestemningen, og jeg ser ikke noe galt i noen av delene. Det viktige for predikanten er at han forkynner Guds ord, loven og evangeliet, til de frammette, og ikke at det iføres en slags «tvangstrøye» i forbindelse med julen. Han skal ikke føle seg forpliktet til å va-

riere det samme juletemaet ved hver anledning, men tale om Bibelord som har talt til dem selv. Med stor frimodighet skal taleren få preke om mer enn krybben og inkarnasjonen på disse festene.

Jeg pleier å tale som til en vanlig forsamling en hvilken som helst annen dag i kirkeåret. Julens budskap vil nok alltid klinge med, men det trenger ikke være hovedsaken på hver eneste julefest. Vi må la folk få møte Guds hellige lov og frigjørende evangelium. Det er det viktigste. Ja, kunne en julefest bli et «vekkelsesmøte» ville det være det beste.

— Et alvorsord til dem som bare møter frem ved slike anledninger?

— Nei, for all del, vi skal ikke skjenne på folk som kommer kanskje bare på slike fester. Vi skal i stedet tale godt og vennlig til dem om Jesus som verdens Frelser. Det er det predikanten skal gjøre! Han har selv fått budskapet fra Gud for intet, og han skal gi det for intet. Det kan nok være fristende å skjenne, men det skal han ikke gjøre. Han har et mye bedre budskap å bære frem enn en skjennepreiken: ordet om Jesus!

Mitt råd til alle som skal tale på julefester, er derfor at de frimodig skal ta frem det Herren Jesus selv har gitt dem. Det er det avgjørende, sier Carl Fr. Wisløff, som regner med en relativt rolig periode når det gjelder julefest-taler denne gang.

Er du vaken?

«Vak derfor! For I vet ikke dagen eller timen, når menneskesønnen kommer» (Matt. 25,13).

En av de kristnes farligste fiender er svevn. Bibelen viser oss hvordan de allvorligste kristne slumret på sin post. Mang en var før så varm, så brennende og uforferdet: Åndens ild brant på sjelens alter, og en følte at en var nær en våken og varm kristen. Men så sluknet litt etter litt det varme og hellige mot, og formene ble mer enn livet. Lærrens ektet mer enn Åndens kraft. Det ble lettere å kritisere enn å ta imot.

Sjelen var sovnet på fornuftens seng, og du visste det ikke. Våk derfor! Tro ikke, at det bare er de unge og ubefestede sjele som står i fare. Ja, det skal i sannhet godt gjøres å bevare en vaken sjel i det nittende århundres jagen etter

mat, penger og ære. Gården, pengene og arbeidet først, det ser vi så ofte av dem, som slike ting en gang kommer som nummer to for. De leser om Judas og beklager ham, men glemmer at de selv holder på å selge sin frelser for mindre enn ham.

Kristne menneske! Vak over deg selv!

Snart bankes det på døren, du skal bort fra all denne verdens ære. Da blir det spørsmål om hva som var kjærest for din sjel. Du vet ikke timen, ikke jeg heller, men han som dømmer rettferdig, vet den.

Hvor er din sjels interesser i dag? Hvor begynner du dagen? Hvor slutter du dagen? Se etter i dag, for i morgen kan det være forsent.

Ludvig Hope

